

Η χαρτογραφία την εποχή του Διαφωτισμού

[/ Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

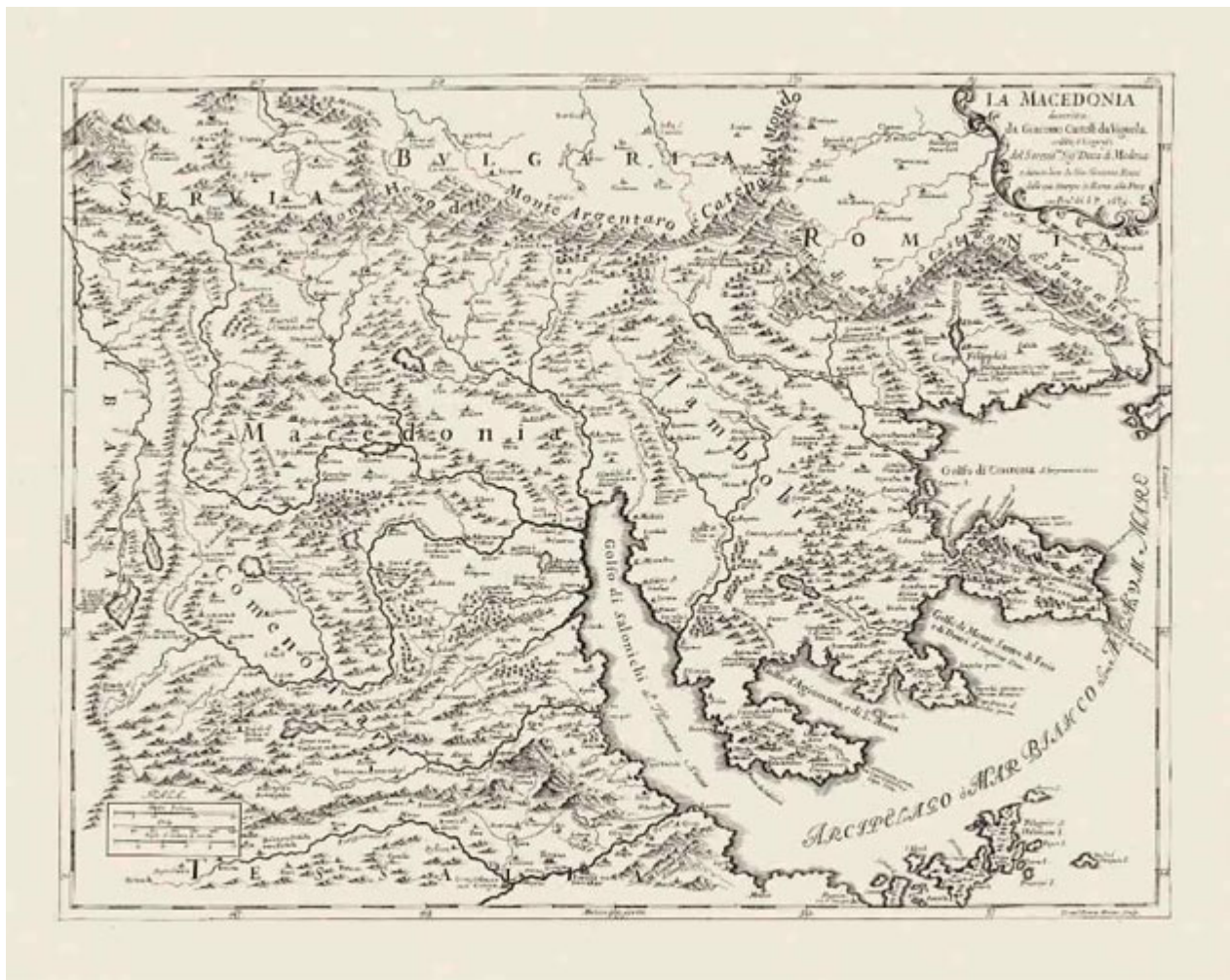

Η απομάκρυνση από τη διακοσμητική αισθητική του 17ου αιώνα και, ταυτόχρονα, η επαναφορά της επιστημονικής προσέγγισης του Μερκάτορα και του Πτολεμαίου υπήρξαν κύρια χαρακτηριστικά της χαρτογραφίας κατά τον 18ο αιώνα. Εντούτοις, ένα ευρύ φάσμα παράλληλων εξελίξεων στο χαρτογραφικό πεδίο παρέμενε σε ισχύ. Εγκαθιδρύθηκαν εθνικές χαρτογραφικές σχολές, πού αντανakλούσαν τις επεκτατικές φιλοδοξίες διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, καθώς οι εξερευνήσεις και οι κατακτήσεις απαιτούσαν νέους χάρτες.

Οργανώθηκαν εθνικές αποστολές με σκοπό την τοπογραφική ερευνά περιοχών πού έπρεπε να χαρτογραφηθούν εξ αρχής, τη στιγμή πού ο τριγωνισμός, η αλλιώς ή βασισμένη σε τριγωνομετρικές μεθόδους τοπογράφηση, έγινε το κατεξοχήν εργαλείο για την κατασκευή χαρτών.

Η ίδια η εικόνα του χάρτη αρχίζει να αλλάζει καθώς προστίθενται γεωγραφικές ή ιστορικές πληροφορίες με τη μορφή κειμένου πάνω στο χάρτη. Στις απαρχές ήδη του 18ου αιώνα, ο γάλλος χαρτογράφος Γκιγιώμ Ντελιλ (1675-1726) ανοίγει το δρόμο, εισάγοντας την ακρίβεια και τη μεγαλύτερη αξιοπιστία στη χαρτογραφία. «Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της χαρτογραφίας του 18ου αιώνα υπήρξε το έντονο ενδιαφέρον για την ιστορική χαρτογραφία πού επέδειξαν οι επονομαζόμενοι «γεωγράφοι του γραφείου», οι οποίοι αποπειράθηκαν να συγκεράσουν τη χαρτογραφία, τη γεωγραφία και την ιστορία.

Ο συγκερασμός αυτός υπήρξε μια σημαντική πτυχή της εκπαιδευτικής θεωρίας του Δια-φωτισμού και αντανακλάται στους ιστορικούς χάρτες του 18ου αιώνα, οι οποίοι εικονο-γραφούν παρελθοντικά γεγονότα, δίνοντας ζωή στους αρχαίους χαρτογράφους και ιστορικούς και επιτρέποντας, παράλληλα, στους σύγχρονους αναγνώστες να εικονοποιήσουν κάποιες πτυχές του παρελθόντος. Ο ορθός λόγος αντικαθιστά πλέον την πίστη στη θεία βούληση, και ένας νέος τρόπος θεώρησης της ιστορίας αρχίζει να αναπτύσσεται. Στη διεργασία αυτή συνέβαλε ουσιαστικά η χαρτογραφία.

(Το κείμενο και οι εικόνες προέρχονται από την έκθεση του Αρχείου Χαρτογραφίας του Ελληνικού Χώρου του ΜΙΕΤ με θέμα τους χάρτες της Μακεδονίας.)